

Warszawa, dnia 15 marca 2016 r.

Poradnik świadczenia wychowawczego czyli Programu 500 +

Poniżej przedstawiamy podstawowe informacje dotyczące programu. Więcej informacji można znaleźć na specjalnie uruchomionej stronie: <http://www.program500plus.pl>.

Samorządy powinny również otrzymać w najbliższym czasie specjalne poradniki dla beneficjentów.

PROSIMY O DOKŁADNĄ LEKTURĘ CAŁEGO PRZEDSTAWIONEGO PONIŻEJ MATERIAŁU!

Jak załatwić formalności?

- Wniosek o **świadczenie wychowawcze** za pierwszy okres działania programu będzie można składać od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2016 roku i potem raz do roku ponownie. Pierwsze świadczenie zostanie przyznane na okres od wejścia w życie ustawy i kończy się dnia 30 września 2017 r. Dzięki temu rodzice nie będą musieli składać dwóch wniosków w 2016 roku, kiedy program wejdzie w życie. Docelowo zaś prawo do świadczenia ustalane będzie od 1 października do 30 września roku następnego. **ALE PATRZ PUNKT NIŻEJ.**
- **Jeżeli wniosek zostanie złożony w ciągu trzech pierwszych miesięcy od wejścia w życie ustawy, tj. od 1 kwietnia br. do 1 lipca włącznie, to beneficjent otrzyma również wyrównanie za miesiące poprzednie. Natomiast wniosek złożony później (po 1 lipca), będzie rozpatrywany od momentu jego złożenia i nie będzie obejmował miesięcy poprzednich.**
- Wniosek można złożyć przez internet lub osobiście w urzędzie gminy lub miasta, właściwym dla miejsca zamieszkania (wzór wniosku w załączniku, jest on również dostępny na stronie: <http://www.program500plus.pl/files/wzor-wniosku-500-zl-na-dziecko-program-500-plus.pdf>).
- Osoby ubiegające się o wsparcie na pierwsze dziecko, będą musiały udokumentować sytuację dochodową, dołączając do wniosku odpowiednie oświadczenie o dochodach. **Gdy rodzina będzie ubiegać się o świadczenie wyłącznie na drugie i kolejne dzieci nie będzie konieczności dokumentowania sytuacji dochodowej.** Jedynie świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione będzie od kryterium dochodowego i w takim przypadku co roku trzeba potwierdzić fakt nieprzekroczenia tego progu.
- Świadczenie wychowawcze, tak jak wszystkie świadczenia rodzinne, będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przede wszystkim przelewem na konto.
- **Uwaga!** Jeśli w którymś momencie po otrzymaniu świadczenia sytuacja materialna, rodzinna ulegnie zmianie i będzie to miało wpływ na świadczenie, to trzeba to zgłosić w terminie 14 dni do urzędu (chodzi np. o uzyskanie dodatkowych dochodów, których wysokość skutkuje utratą świadczenia na pierwsze dziecko lub utratą dochodów, co może skutkować przyznaniem prawa do zasiłku na pierwsze dziecko). Nie poinformowanie o tym fakcie może spowodować nakaz zwrotu przyznanego świadczenia wraz z odsetkami za zwłokę.

Kiedy zostanie wydana decyzja i wypłata świadczenia?

- Jeżeli wniosek zostanie złożony w okresie pierwszych trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy, to organ powinien wydać decyzję w okresie do trzech miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami i po wydaniu decyzji wypłacić świadczenie.
- W przypadku wniosków złożonych po 1 lipca 2016 r. obowiązuje zasada, że w przypadku kompletnego wniosku złożonego do 10 dnia miesiąca włącznie, decyzja i wypłata następuje do końca tego miesiąca.
- Kompletny wniosek złożony po 10 dniu danego miesiąca zostaje załatwiony do końca miesiąca następnego (z wyrównaniem za miesiąc, w którym został złożony).

Kto otrzyma świadczenie?

- Zgodnie z Ustawą z pomocy skorzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Rodzina z kilkorgiem niepełnoletnich dzieci będzie mogła otrzymać 500 zł na drugie i kolejne dziecko niezależnie od dochodu. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł netto na osobę wsparcie otrzyma rodzina także na pierwsze lub jedyne dziecko.
- Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 1200 zł netto.
- Dodatkowe wsparcie w wysokości 500 zł otrzymają także rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka na każde dziecko, na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodziny te otrzymają **tzw. dodatek wychowawczy**, który będzie wypłacany przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.
- Do obliczania dochodu na osobę wliczają się również dzieci pełnoletnie – do 25 roku życia, mieszkające z rodzicami.
- Świadczenie otrzyma rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je zatem zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim, jak i rodziny niepełne oraz rodzice pozostający w nieformalnych związkach. W przypadku rodziców rozwiedzionych wsparcie otrzyma ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.
- Jeżeli partnerzy żyją w związku nieformalnym i mają dzieci z poprzednich związków oraz wychowują co najmniej jedno wspólne dziecko, to wówczas świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko będzie uzależnione od kryterium dochodowego, a na pozostałe dzieci bez względu na dochód. Dzięki temu młodszy brat lub siostra może otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł (1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego).
- Do dochodu nie będzie wliczana pomoc udzielana przez Fundację PROJAN.

Kto będzie wypłacał świadczenie?

- Świadczenie wychowawcze będzie realizowane w gminach (dodatek wychowawczy w powiecie), a w sprawach, w których zastosowanie będą miały unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dotyczy osób pracujących za granicą), świadczenie realizować będą marszałkowie województw. Wybór optymalnych rozwiązań organizacyjnych w gminach, które zapewnią prawidłową i terminową realizację świadczenia wychowawczego, należeć będzie do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Analogicznie do funkcjonujących od wielu lat rozwiązań organizacyjnych, dotyczących świadczeń rodzinnych, świadczenie wychowawcze będzie mogło być realizowane w danej gminie, zarówno w urzędzie gminy/miasta lub w wyodrębnionej komórce organizacyjnej w ośrodku pomocy społecznej lub innej jednostce organizacyjnej w danej gminie np. w funkcjonujących już w wielu miastach w Polsce specjalnych centrach utworzonych do realizacji świadczeń socjalnych.

Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym

- W przypadku dziecka niepełnosprawnego kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosi 1200 zł. Istotne jest, że w składzie rodziny brane będą pod uwagę pozostające na utrzymaniu dzieci do ukończenia 25. roku życia. Dodatkowo, wliczane też będą dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna.

Ile będzie można dostać pieniędzy?

- Wyściowo w grę wchodzi otrzymanie minimum 500 zł, jednak zgodnie z zasadami przewidzianymi powyżej.
- Rada Ministrów będzie miała możliwość podwyższenia wysokości wsparcia i kryterium dochodowego w zależności m.in. od poziomu inflacji. Świadczenie nie jest opodatkowane – rodzice otrzymają 500 zł, od których nie będą musieli odprowadzać podatku ani żadnych składek. Dotyczy to także rodziców prowadzących działalność gospodarczą.

500 plus a inne świadczenia dla rodzin

- Świadczenie wychowawcze 500 zł nie będzie liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych.

Obliczanie dochodu

- Dochód oblicza się poprzez zsumowanie dochodów wszystkich członków gospodarstwa domowego, obliczenie średniego dochodu miesięcznego (podzielenie sumy dochodów przez określony okres dochodowy) i następnie obliczenie dochodu na osobę (podzielenie dochodu miesięcznego przez ilość członków w gospodarstwie domowym).
- W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego obecnie (na tzw. pierwszy okres) rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalania prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok 2014. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu (np. ktoś w 2014 r. był bezrobotnym, a obecnie jest w zatrudnieniu, itp.).
- Do dochodu wlicza się również dochód z gospodarstwa rolnego, świadczenie rodzicielskie, alimenty. Nie wlicza się natomiast świadczeń OPS, takich jak np. dodatek mieszkaniowy, zasiłek celowy itp.
- Od dochodu można odliczyć alimenty świadczone na rzecz innych osób (np. płacone na dziecko w innej rodzinie).

Rodzina 500 plus w UE

- Świadczenie wychowawcze nie będzie przysługiwać, jeżeli rodzinie przysługuje zagranicą świadczenie o podobnym charakterze. Jeśli rodzic przebywa w innym państwie UE i złoży tam wniosek o świadczenia rodzinne, tamtejszy organ informuje o tym fakcie właściwego marszałka województwa w Polsce. Ten zaś przekazuje te informacje do właściwej gminy. Jest to mechanizm, który od wejścia Polski do UE, tj. od ponad 11 lat funkcjonuje już w systemie świadczeń rodzinnych i eliminuje sytuacje jednoczesnego pobierania świadczeń w więcej niż jednym kraju.